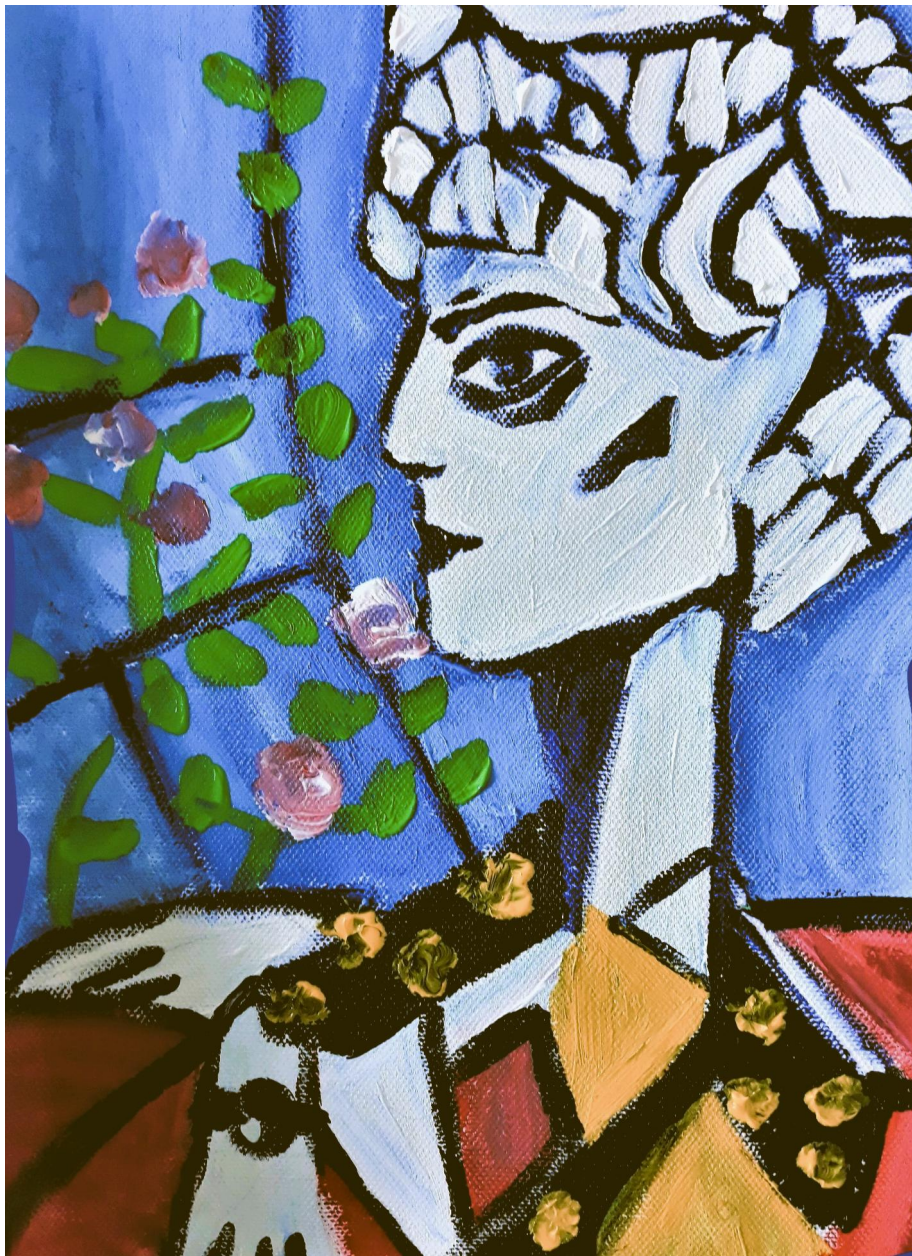

MUISTIKUVIENI CHALES

VARLODEN

Mari Lopenen

Muistikuvieni Chales

Kansilehti: Mari Lopenen,
uudelleentulkinta Pablo Picasson teoksesta *Jacqueline with Flowers* vuodelta 1954,
öljyväri 2020.

”Chalesin oven yllä oleva maalaus kuvasi nuorta naista, jonka käsi lepäsi divaanin reunalla rennosti. Samalla klassisen kauniit kasvon piirteet toivat mieleen kreikkalaisen patsaan. Hänen henkilökuvastaan heijastui rannekello.

Se oli ainoa piirre kuvassa muotokielen lisäksi, mikä liitti sen moderniin maailmaan. ”

Muistot, jotka liittyvät kertomuksen henkilöihin, ovat jättäneet minuun pysyvän vaikutuksen - tosin sangen kompleksisen kuvan. Viettämistäni kesästä, erityisesti sen yhdestä illasta, on kulunut jo vuosia. Aika vierii, mutta yhä eteeni pöörtyy hahmotelma vaikuttavista persoonista, joiden kanssa vietin suven taiteilijamiljöössä nimeltään Chales.

Kirjaimellisesti Chales merkitsi jotain tuntematonta. Se, mistä nimi juonsi, oli kaikille avoin kysymys. Paikka oli niin vanha, että se oli perustettu jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. Chales oli perustettu erään ranskalaisen maahanmuuttajan toimesta.

Nimen merkitys oli jo ehtinyt unohtua ihmisten muistista. Tuskin kukaan tarinani henkilöstä oli sitä koskaan varmuudella tiennyt. Kun kerran keskustelimme asiasta, eräs paikallinen oletti, että Chales oli nimetty saman, vanhan, juuriltaan ranskalaisperäisen kaupunginosan mukaan, kun tuolla alueella oli paljon ranskalaisia liikkeitä. Joku oli kerran kertonut kollegalleni, että Chales olisi nimetty merkillisen ja kerrassaan upean naisen mukaan, jonka nimi oli uhmakkaasti Chales.

Se, mitä Chales merkitsi kirjaimellisesti, oli puhdas mysteeri. Jos etsisi joitain sanoja kuvailemaan paikkaa, se tarkoitti jotain loistavaa, kaupunkimaista paikkaa, sen säihkettä, rahaa, mainetta ja kunniaa. Joka tapauksessa Chales oli yhdistelmä hohdetta, säihkettä ja lumousvoimaa. Se saattoi hyvinkin merkitä jotain kohtalokasta, kuten asioideni suhteen monella tavalla kävikin. Se, mitä Chales merkitsi on ikuinen, avoin kysymys. Jokainen voi kuvailuni luettuaan muodostaa rivien välistä oman maalauksensa Chalesista. Olkoon se sitten millainen, ihminen, tila tai tunnelma tahansa. Lukija voi itse maalata muistikuviansa Chalesin kanvakselle.

Katsoin saavuttuani kaupunkiin matkalaukku kädessäni Chalesin rakennusta. Odotukseni kaupungin suhteen olivat suuret. Koko maailma mahdollisuuksineen avautui eteeni kaupungissa, josta nyt kirjoitan. Jos Chales oli nimenä arvoitus, tilana se oli sen sijaan kaikille tuttu: Se oli fiini, ja sitä koristi komea oven yllä oleva nimikyltti. Tilassa oli nykyisen taidekäsityksen mukainen, ajan art deco -henkinen sisustus. Jos kuvailen kylttiä, niin siinä oli kuvattuna, värikäs ja meluisa ihmisjoukko hienostuneissa asusteissaan. Chales oli tyypillinen jazz-ajan ravintola. Chales olikin tyyliältään vanhempaa perua kuin tulevan työpaikkani, lehtitalon rakennustyyli.

Chales oli tuolloin minun aikamani perustamisvuoden ”asussaan”. Muistan Chalesin tilat niin tarkoin, että pystyn kuvailemaan ne yhä mitä tarkimmin kuvauksin, ikään kuin edessäni näkyisi kameran filmi, josta nyt paikkaa esittelen. Muistan Chalesin kuin elokuvan episodin, jossa koko interiööri äänineen ja kuvineen on yhä edessäni mielikuvana. Chales oli kuin unenomainen kangastus, joka on usein jälkepäin tullut mielikuvini yhtä vauhdikkaana ja hektisenä, jollaisena maailma avautui eteeni. Keskellä tilaa oli orkesterin soittimet, ja korokkeella seisoi laulaja mikrofoneineen. Pöydät olivat pyöreät, ja niihin mahtui vain muutaman hengen seurue. Musiikki koostui ajan jazzin sävelistä.

Seinillä oli useita samankaltaisia maalauksia, jotka edustivat modernin maailman nousua tyyliältään. Ne edustivat pian tapaamani Gracen makua, johon palaan vielä uudelleen.

Usein laitakaupungin alueella solistit olivat tummia, mutta Chalesin kävijäkunta koostui yksinomaan valkoihoisista. Se oli ajan henki. Usein ravintolasta käännyttiin tummaihoisia, ja edes heidän pöytävarauksiaan ei suostuttu ottamaan vastaan.

Chalesiin tuli koulutettuja ihmisiä ympäri maata ja Yhdysvaltojen ulkopuolelta; sinne tuli ihmisiä onnen, omaisuuden ja maineen tavoittelun halusta. Paikkaan tulvi väkeä, kaikkia, jotka halusivat tutkia, kirjoittaa tai työstää taidetta. Tässä miljöössä useista tuli kirjailijoita, muusikoita, taiteilijoita tai muita luovan työn tekijöitä.

Aika muuttuu jokaisen paikan kohdalla. Se on fakta, kuten kävi Chalesillekin ja paikan tunnelmalle. Kun palaan henkilöihin, he olivat suurista epäkohdista huolimatta olemuksia, joista minun kannattaa kirjoittaa. Vaikka raapustan imperfektissä, he ovat kuulemani mukaan elossa. Mutta kaikki suunnaton iloisuus, vallan ja maineen tavoittelun halu hukkuivat lopulta ajan vaatimusten jalkoihin.

Muutosten, jotka pelottavasti vaihtuivat kyseisten yksilöiden arvojen vastaiseksi. 1920-luvun lopussa heidän ajatuksensa kokivat pettymyksen niin että aika muuttui uudeksi maailmaksi, johon heidän oli pakko viimein asettua. Kun kaikkien meistä täytyy asettua.

Vaihtelmat ovat tärkeitä! oli Gracen usein käyttämä lausahdus. Virke kuvastaa heitä kaikkia paremmin kuin mikään muu, sillä tuntemani joukko pyrki kaikin keinoin lavastamaan elämänsä mahdollisimman suurelliseksi. Kaikki heidän vaiheissaan oli täydellistä kuin kiiltokuvan hohde, mutta tosiasiallisesti kuvattujen elämä oli henkistä roskaa.

Kirjoitan nyt vuosikymmeniä myöhemmin muistoistani, kun kävin kerran matkallani paikallisessa korttelissa, jossa Chales sijaitsi. Aihe on kypsynyt pitkään, ja aloitin kirjoittamaan jo vuosia sitten, ja tekstin laitoin toisinaan sivuun. Me tietyllä tapaa palaamme menneeseen aikaan. Se kulkee alinomaa meidän mukamme. Nyt vanhemmalla iällä ymmärrän sen paremmin, kun arvostelukykyni on terävöitynyt.

Toki tutustuin lukemattomiin henkilöihin, jotka olivat yhteiskunnan vaikuttajia kesän aikana, mutta olen katsonut, että heistä eniten heijastui mieleeni kolme henkilöä. Heitä voi pitää Chalesin kävikunnan tyypillisinä persoonina, maineen ja rahan tavoittelijoina. En ole katsonut tarpeelliseksi mahdollista muuta kuvailuani.

Oikeastaan kun oikein ajattelin, niin Chales ei loppujen lopuksi soveltunut kenellekään tarinani henkilöistä. Päinvastoin. Chalesin koko historian aikana sieltä nousivat julkisuuteen vain vahvimmat, määrätietoisimmat ja häikäilemättömimmät persoonat. Kun tutustuin Graceen, Michaeliin ja Marciaan paremmin, en ihaile heistä enää ketään, vaikka olin aluksi häikäistynyt heidän tarinoistaan.

Olin kotoisin lännestä. Se toi tarkasteluuni uudenlaisen aspektin, mistä jotkut pitivät piirteinä minussa. En halunnut tukehtua samaan henkiseen suohon, jonka vaarat ihmissuhteissa havainnoin, kun päivät kuluivat. Olen myöhemmin kaivannut ilma-ääntä vähemmän. Halusin irrottautua tapahtumapaikasta, kun syksy lähestyi. Chales toi ongelmia.

Luin taidehistoriaa ja kirjallisuutta. Kun valmistuin, minulle avautui paikka aikakauslehdessä keskellä suurkaupungin vilskettä. Lehtitalolla kirjoitettiin erityisesti artikkeleita taiteesta, kirjallisuudesta ja haastateltiin merkkihenkilöitä. Lisäksi toimin valokuvaajana.

Ensimmäisen artikkelin laadin modernista taiteilijasta, kun kävin hänen ateljeessaan.

Työpöytäni koristikin pian valokuva mainitusta taiteilijasta. Edessäni oli kehystettynä laatimani ensimmäinen artikkelini. Käytin tekstissä taidokkaasti otsakkeessa suoraa lainausta Keatsin runosta.

Firman konttorissa kirjoituskoneet nakuttivat äänekkäästi. Lehtitalossa sain nähdä monien journalistien kehityksen merkittäviksi kirjailijoiksi. Konttori olikin hyvä ponnahduslauta kirjoittajille. Vaikka vietinkin vain vähän aikaa lehtitalossa, sain nähdä monen kirjoittajan kehityksen kirjailijaksi, mutta toisia onnisti vähemmän. He jäivät Chalesin jalkoihin.

Lehti, jota painettiin, oli korkeatasoinen, taiteellinen aikakauslehti, jossa oli vain valikoituja huippu-uutisia. Tämä oli minulle uutta, kun aikaisemmin olin ollut pienen paikallislehden lehtimiehenä ja senttarina. Tilojen loisto poikkesi paljon lännessä sijaitsevasta pienestä lehtitalosta.

Bill oli läheisin kollegani, ja hänen työpöytänsä oli minun työpisteeni vieressä. Pöytiä oli viere vieressä, ja ajoittain puhelimet ja puheen sorina täyttivät äänekkästi tilan niin että hädin tuskin kuulin omaa ääntäni. Kaikkiällä vallitsi kilpailun henki. Bill oli ollut aiemmin lehtikuvaajana, ja meitä yhdistivät samat mielenkiinnon kohteet ja läntinen tausta. Itse asiassa Chalesiin saavuttiin usein kaukaakin, eri maailman kolkista.

Useat tavoittelivat konttorin johtajan suosiota, ja työssä oli nousuun liittyvä arvohierakkia, jota en miltään osin alun perinkään kannattanut. Vaikka paikka oli täynnä suorapuheisia työntekijöitä, johtajan kanssa ei asetuttu vastakkain.

Konttori, jossa työskentelimme, oli uusimman rakennustyylin mukainen virtaviivaisine linjoineen. Työpaikka sijaitsi korkean, modernin rakennuksen kattohuoneistossa. Se oli täydellinen vastakohta vieressä sijaitsevalle Chalesille, joka oli rakennettu jo 1900-luvun alkupuolella. Chales oli aikaansa edellä. Tosin tarkkaa rakennuksen valmistumisen ajankohtaa en tiedä, mutta näin kuulin kerran puhuttavan, kun rupattelin Chalesissa.

Olin uuden työpaikan lumoissa. Hain työpaikkaa suurkaupungista. Jätin useita hakemuksia. Otin ilman muuta pestin vastaan, kun sitä minulle tarjottiin, nimittäin virka oli arvostettu, ja työkohde oli suosittu. Kieltämättä konttori oli upea, ja sen sisätilojen suunnittelussa oli käytetty yksinomaan ajan uusimpia, suosituimpia materiaaleja. Konttorin johtaja oli ideallaan rikastunut yläluokkaan. Näin haastatteluun tullessani koreuden ympärilläni.

Konttorin logo koreili koko rakennuksen yllä, ja siinä oli näyttävät valotaulut. Sen oli suunnitellut firman johtaja; hänellä oli taiteellista silmää ja taitoa suunnitella. Konttori oli kattohuoneistossa, talossa oli kymmenen kerrosta ja kun hissien ovet avautuivat, näin edessäni tyylikkää tilat.

- Pitääkö paikkansa, että olet opiskellut... yliopistossa? johtaja kysyi ja piti pienen tauon, ja jatkoi: - Olet kuitenkin asunut tovin lännessä?

Vastasin myöntävästi ja huomasin, että johtaja katsoi minua niin että hän samalla punnitsi minua tarkkaavaisesti silmälasiansa yli. Johtaja lisäsi ansioluetteloani tutkiessaan, että olin julkaissut opiskeluvuosina kaksi hyvää novellia.

- Hyvä! hän tokaisi. Paikka oli minun. Nyt olin kirjailijan urasta haavaileva lehtimies. Minun tuli saada valmiiksi syksyyn mennessä käsikirjoitus yhdysvaltalaisesta taidemaailmasta, ja sen sovitusta tarjottaisiin eteenpäin. Lisäksi tehtävänä oli kirjoittaa kaksi novellia julkaistavaksi lehteen. Allekirjoitin sopimuksen. Kättelimme lopuksi.

- Paikka merkitsee mahdollisuutta, johtaja tokaisi ja jatkoi: - Aivan kuten koko Yhdysvallat tällä hetkellä. Millaisen maan olemme onnistuneet kasvattamaan!

En ollut uskoa silmiäni, kun näin, millaisen palkan sain käytettäväkseni. Ajattelin, että mitä muuta voisin toivoa.

Konttorin jäsenillä oli kaikilla äärimmäisen suuri ego ja tarve kuulua työpaikkaan. Se oli todellinen ylpeyden aihe. Näiden kahden rakennuksen, Chalesin ja konttorin välillä, oli kuitenkin suuri ero. Ne, jotka sopeutuivat konttorin henkeen, eivät voineet olla sopeutumatta Chalesiin. Silti kaksi maailmaa poikkesivat toisistaan.

Työssä tuli kirjoittaa ja etsiä merkittäviä tekstin aiheita suurkaupunkia ympäröivästä miljööstä. Tosin Chalesin alueelta ei ollut vaikeaa löytää hyviä artikkelien aiheita, nimittäin Chalesin piirissä liikkui paljon erikoista väkeä. Lehtitalo, jota edustin, oli sensaatiomainen aiheiltaan, mutta se oli varsin konservatiivinen ja tarkka kirjoitusasultaan. Työssä tehtiin pilkuntarkkaa ja kiireellistä työtä.

Pääsin lahjakkuuteni puolesta tekemisiin rahakkaiden, jo kirjoituksissaan menestyneiden henkilöiden pariin. Muistan, miten asuin suven suurkaupungin laidalla. Ajattelin, että siirtyisin vaurastuttuani asumaan lähemmäs keskustaa. Toisaalta kaupungin sivussa oli rauhallisempi miljöö, jossa ei raha puhunut samoin kuin keskikaupungilla. Virka oli muutaman kuukauden mittainen. Se oli aluksi pysyvä työ mutta kuten kertomukseni etenee, jätin paikan kesän jälkeen. Kirjoitin lehteen kesän aikana ja tutustuin lehtitaloa vastapäätä olevaan Chalesiin.

Konttorin ikkunoista oli näköyhteys Chalesiin. Paikka oli kirjailijoiden ja taiteilijoiden piirissä käsite, legenda. Chales oli luovien persoonien kokoontumistila, jossa keskusteltiin lennokkaasti kaikesta maan ja taivaan välillä. Chalesin sisäoven yläpuolelle oli asetettu taidokas maalaus. Kukaan, joka astui ravintolaan vahvan välioven kautta, ei voinut olla huomaamatta maalausta aulassa, johon vielä palaan.

Maalaukseen usein vedottiin, kun pohdittiin ravintolan nimen alkuperää. Jos kuvailen muotokuvaa, niin siitä tuli mieleen naishenkilö, joka vastusti oman aikansa kuvaa. Teos esitti kapinallista, josta tuli mieleen, itsenäinen, vauhdikas, savuketta polttava nuori nainen. Hänellä oli lyhyt kampaus ja hän uhmasi aikaa. Oleellista oli muotokuvassa, että naista ei voinut aliarvioida miltään osin. Nimittäin pukeutuminen oli täydellisessä ristiriidassa hänen ajatuksiinsa, jotka huokuivat älykkyyttä, eikä lainkaan kevytkenkäisyyttä. Päinvastoin. Se merkiksi vastakkaista tyyliä. Huomasin myöhemmin molempien, Gracen ja Marcian edustavan samaa ihmistyyppiä. Tosin heidän sukujuurensa ja statuksensa ei olisi sellaista paljon sallinut.

Chalesin aulan oven yllä oleva vaikuttava maalaus oli tyyliältään ajan koristeellisuuksien mukainen, vaikuttava. Sen siveltimen otteissa oli pikemmin vaikutteita Tizianin naiskuvista, ja sen kauneutta korosti yhteys modernismiin, jonka kynnyksellä olimme. Kun katsoin kerran kuvaa

tarkemmin, sen reunaan oli signeerattu nimikirjaimet C. S. Niiden merkitys ei avautunut minulle koskaan.

Aluksi kysyin ystävältäni Billitä, mitä hän tarkoitti, kun hän ehdotti minulle, että menisimmekö hetkeksi viettämään aikaa Chalesiin. Tuolloin kuulin nimen ensi kertaa. Mietin, mitä hän tarkoitti Chalesilla, niin Bill näytti lasi-ikkunan takaa korkeuksista kadun toisella puolella katutasossa olevaan ravintolaan. Täältä jo Billin tuttavat vilkuttivat meille alakerrasta. Kun kuulin ensi kerran nimen, assosioin mielessäni, että hän puhuu paikallisesta, pienestä galleriasta.

Chales oli tyylikäs tila, jossa kokoontui alueen kerma. Se oli arvostettu ravintola, jossa kävi yläluokkaa ja väkeä, joka liikkui seurapiireissä. Hektinen työ vaati veronsa, ja huvittelu tuli usein tutuksi työntekijöille. Usein keskellä työpäivää rupateltiin Chalesissa. Aluksi tunsin oloni melko kotoisaksi, mutta pian aloin huomata Chalesin ulkokultaisuuden.

Kirjoitan nyt ajasta, jonka vietin Chalesin piirissä ja millaisiin henkilöihin tutustuin paikassa. Tällaisia olivat Marcia, Michael ja hänen kuvankaunis vaimonsa Grace. Olin vasta saamassa kirjallisia julkaisujani tunnetuksi, ja Chales oli oikea tienoo solmia ystävyysuhteita. Kaavailin jo tuolloin julkaisua ja hain vielä aihetta erityisen tärkeästä ilmiöstä, josta halusin mainita.

Konttorin seinällä minuutilleen tarkassa ajassa kulkeva kello löi tasatunnin merkiksi, kun kirjoitimme tehtäviämme. Aika merkitsi siirtymistä Chalesiin. Otin ensi askelia töissä. Katselin, miten Chalesiin oli kokoontunut monia merkittäviä ihmisiä, jotka olivat tulleet rupattelemaan taiteesta. Pöydät olivat loppuun varattuja. Chales kiinnosti minua aluksi, ja kollegani Bill ohjasi minut Chalesiin. Kun avasin ravintolan oven, jäin pian kiinni sen humalluttavaan väkijoukkoon. Aluksi en mieltänyt asiaa niin pahaksi. Työn ohessa oli tapana ottaa päivällä drinkki ja pitää lyhyt tauko.

Kun saavuin Chalesin ovesta, ymmärsin, että olin astunut kokonaan uuteen maailmaan, joka poikkesi aiemmasta. Huomasin heti, miten asuni ja tyylini poikkesi paljon Chalesin luovasta ilmapiiristä. Minun oli heti ensi hetkestä lähtien vaikea heti sulautua huomaamattomasti joukkoon.

Kun tiedostin tämän, nostin pukuni kauluksen ja käänsin hattuni hieman ylöspäin. Parhaani mukaan yritin luovia joukossa, ikään kuin olisin ollut paikassa jo pitkään.

Näin jäin kiinni Chalesin kuvioihin. Kun pidin kerran Billin kanssa tauon, hän tunsu Chalesissa istuvan Michael Connorsin. Näin sain ensi kosketuksen Connorseihin. En ollut käynyt Chalesissa montaakaan kertaa, kun tutustuin Michael Connorsiin. Kun avasimme Chalesin vahvan oven, me kohtasimme Michaelin, jolla oli edessään kirjoituslehtiö ja drinkki. Työtoverini Bill ehdotti, että hakeutuisimme rupattelemaan hänen kanssaan. Kun aloitimme keskustelun, Michael sulki lehtisensä.

Hän laati parhaillaan käsikirjoitusta. Michael jo arvasi kiinnostuksen, joka kohdistui häneen. Istuimme samaan pöytään. Michael ei halunnut esittää käsikirjoitusta, jota hän työsti. Tästä tiesin, että sen täytyi olla laadukas. Hän sulki lehtisen heti, kun saavuimme pöydän ääreen. Kollegani oli tutustunut Michaeliin.

- Kai voimme liittyä seuraasi, Michael? kollegani heitti esiin avoimen kysymyksen. Samaan hengenvetoon hän ilmoitti, että minä olin lehtitalon uusi työntekijä, joka oli vasta tutustumassa miljööhön.

- Toki.” Michael vastasi ja kysyi minulta: - Mistä päin, olet saapunut kaupunkiin?

Hän arvasi täysin oikein, kun Michael mittaili tarkkanäköisellä katsellaan minua.

Toki halusin kuulla Michaelin Connorsin tarkkoja kertomuksia ensimmäisestä maailmansodasta. Sotakirja, joka oli Michaelin käsialaa ja jonka Bill minulle lainasi, ohjasi minut hänen tekstiensä pariin. Näin sain kosketuksen kultaiseen herraan. En tosin tuntenut Michaelia kohtaan samaa mielenkiintoa kuin Bill, joka oli aina kiinnostunut ottamaan osaa seurueisiin, joihin kuului menestyneitä henkilöitä.

Michael oli perinyt suvultaan omaisuuden. Lisäksi hänellä oli lahjakkuutta. Michaelin värikkäistä vaiheista sotakirjeenvaihtajana Ranskassa oli puhuttu paljon. Olin toki lukenut artikkeleita, joita Michael matkoillaan keräsi ja joista kuulin ystävältäni Billiltä. Bill mainitsi minulle, miten Michaelin kirjoitukset olivat menestyneitä, mutta Michael toivoi sodan loppumista, sillä se avaisi uusia kustannusmahdollisuuksia.

Mieleeni jäi artikkelikokoelma, jossa Michael sai tietää saksalaisten pian hyökkäävän Ranskaan, jolloin hän kartoitti, miten ranskalaiset naiset ja lapset itkivät, rukoilivat ja toivoivat, että heidän poliittinen asemansa säilyisi.

Aineistossa oli olennaista sodan kohdanneiden ankaruus. Michael oli keskittynyt kuvailemaan siviilien kärsimyksiä. Luonnokset heijastivat pelkoa sodasta. Michael ei puhunut kokemuksistaan rintamalla, vaikka hän kohtasi vaaroja. Hän siirtyi taistelujen jälkeen takaisin Yhdysvaltoihin, jossa hän kirjoitti ja valokuvasi ajan ilmapiiriä.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen hän palasi takaisin Yhdysvaltoihin, mutta Michael totesi, että matka kannatti, sillä hän sen periodin aikana tutustui Graceen. Näin valokuvan, jossa Michael univormussa teki artikkelia eturintamalta.

Vaikka Michael oli menestynyt, hänen oli aina ollut vaikeaa ottaa uusia askelia. Hän ei pystynyt avaamaan elämässään tuoreita lehtiä. Tosin aika Gracen kanssa merkitsi hänelle täydellistä pysähtyneisyyttä.

Hän oli nuorena lukiossa taitava urheilija ja kirjoittaja. Michaelille ystäväpiiri merkitsi tuolloin paljon mutta kun hänen piti jättää koulun tomut jaloistaan, hänen oli vaikeaa asettua Princetoniin. Täällä hän luki kirjallisuutta. Hän kirjoitti jo Princetonin vuosinaan mainioita, huomiota herättäneitä novelleja. Hänen ajatuksensa jäivät vanhoihin aikoihin ja kuvioihin. Hänen oli ollut vaikeaa olla innovatiivinen ja mukautuva. Kun tuli aika riistäytyä irti Princetonin vuosista, hänen oli vaikeaa asettua sotareporterin rooliin. Princetoniin hän sopeutui huomattavasti nopeammin kuin mihinkään muuhun miljööseen. Princetonin hän jätti erinomaisin arvosanoin.

Michael koki parhaimmat päivänsä olevan takana. Ne jäivät sodan jalkoihin. Käsitys asettumisesta ja rauhoittumisesta oli motto, joka ohjasi vahvasti hänen aatteitaan. Olemuksesta jäi hieman pohtiva kuva. Ajattelin, että se johtui, että hän oli katsonut niin läheltä elämää ja kuolemaa sodassa, ja hänen oli toisinaan vaikea uskoa, että elämä aina voittaa. Pääsin ajatuksesta selville melko pian, kun tapasimme. Tämän muutoksen hänessä sain selville, kun näin Michaelin ja hänen puolisonsa Gracen vanhoja muotokuvia heistä.

Michael oli ruumiinrakenteeltaan vahva, atleettinen ja hoikka, samoin hän oli rohkea ja kekseliäs. Michael oli tyytyväinen monilta osin, että sota loppui, sillä tilanne avasi kirjailijoille uusia kustannussopimuksia.

Jatkoimme keskustelua, Bill, minä ja Michael, kun näimme ensi kerran Chalesissa.

- Miksi etsit töitä juuri tuosta mainitusta lehtitalosta, onhan se hieno, mutta tyyliisi sopimaton?

Michael kysyi minulta kesken rupattelun.

- Sillä minulla ja hänellä ei ole varaa olla vapaasti jättimäisen omaisuuden turvin. Bill lisäsi.

Michael kiinnostui. Hän kysyi, millaisia tekstejä olin työstänyt urani aikana.

- Vain artikkeleita, ja hieman elävöitettyä kirjallisuutta, joitain novelleja! vastasin ja lupasin miettiä ensin asiaa.

- Olit Billin mukaan sodassa eturintamalla. Olit vaarallisissa paikoissa? kysyin.

- Toki. Michael vastasi ja jatkoi: - Minulla oli kanttia ryhtyä eturintamalla reportteriksi. Se oli eräänlainen episodi elämässäni. Ajattelin rintamalla usein Gracea; se piti minut hengissä, hän ja meidän yhteinen tulevaisuutemme. Tapasimme jo sodan alussa. Tuolloin aloin seurustella Gracen kanssa.

Ranskassa näin monia kamalia ilmiöitä, mitä sota tuo tullessaan... haluaisit olla päätoiminen kirjailija?

- Ehkäpä. vastasin.

- Mistä sitten kirjoittaisit ja minkä tyylistä tekstiä? Michael kysyi.

- Etsin vielä aihetta, josta saisin aikaan kunnollisen teoksen. vastasin ja jatkoin: - Minusta tuntui samaan aikaan, että tuollainen aihe voisi syntyä täällä.

Nyt jälkeen päin katson, että aiheeni syntyi tuolloin, mutta se poikkeaa näkökulmasta, missä valossa näen nykyään Chalesin, lehtitalon ja lukemattomat ihmiset.

- Luetko vain englanninkielistä kirjallisuutta? Michael kysyi ja jatkoi: - Sinun kannattaa tutustua ulkomaiseen kirjallisuuteen, nimittäin jos haluat laajentaa näkökulmaasi.

Kun astuin Michaelin ja Gracen kotiin, heti salin jälkeen oli laaja olohuone ja sen sivussa kirjailijan työhuone. Michaelilla oli kirjahylly, jossa pistivät silmään kultareunaiset klassikkoteokset. Hän olikin

lukenut laajasti. Tuhti teos oli nostettu etualalle, ja huomasin, että se oli Michaelin kirjoittama teos ensimmäisestä maailmansodasta.

Osoitin teosta, ja Michael auliisti antoi minulle teoksen hyllystä, kun hän huomasi, että se kiinnosti minua.

- Teos pohjautuu sotaan Euroopassa. Michael ilmoitti. -Ranskassa...Michael tarkensi.

Kun vilkaisin tekstin omistuskirjoituksen jälkeiset alkusanat, huomasin, miten Michael oli aloittanut tekstinsä vaikuttavalla lainauksella.

- Maailma on muuttunut paljon hetkestä, jolloin aloitin kirjoittamaan tekstiä. Michael jatkoi: - Se tuo osaltaan esiin kysymyksen, mihin suuntaan olemme menossa.

Havainnoin melko pian että kun sota päättyi Michael oli jäänyt kiinni juomiseen. Hänellä oli tapana kirjoittaa ravintoloissa. Asiasta alkoi muodostua hänelle ongelma.

Kun hän palasi sodasta, hänen oli vaikea aluksi sopeutua arkeen. Hän alkoi juoda paljon; post-traumaattinen stressi, sodan tuomat kauheudet ja kiivas julkaisupolitiikan tahti pahensivat tilannetta. Ajatukset tulevaisuuden haasteista usein askarruttivat häntä.

- Nyt olen keskellä kiivasta julkaisupolitiikkaa. Michael tilitti ja jatkoi: - Jos en julkaise... Michael keskeytti, kun Grace huudahti meille pihalla.

Gracesta puheen ollen, Gracella oli ollut jälleen tylsää, sillä välin kun Michael oli viettänyt kanssamme aikaa Chalesissa, kun olimme rupatelleet maailman menosta.

Grace oli juuri nousemassa uima-altaasta talon takana. Grace oli taiteellisesti lahjakas, ja hän kirjoitti paljon tekstejä pöytälaatikkoonsa ja päiväkirjaansa. Hän kirjoitti paljon tekstejä taiteesta ja kirjallisuudesta, mikä oli tuona aikana sangen poikkeuksellista. Tuona aikana naiskirjailijat pureutuivat vain yhteiskunnan polttavien ongelmien kirjoittamiseen, kuten epäkohtiin tehdastyössä.

Michael rakasti Gracea. Mutta hän sivuutti Gracen poikkeuksellisen vahvuuden ja määrätietoisuuden. Grace oli kookas ja kaunis tyttö. Grace halveksi sisimmässään normeja ja vakaata elämäntyyliä. Grace oli kunnianhimoinen nainen, joka kaipasi jatkuvasti haasteita. Gracen ongelmana oli kykenemättömyys asettua pelkkään kotirouvan asemaan. Se otti hänen luonteelleen.

He olivat avioparina vastakohtat, mutta he eivät täydentäneet toisiaan. Molempien ajatusmaailmaa yhdisti ainoastaan suunnaton kunnianhimo. Michaelissa oli paljon muutakin kuin rohkeutta, hän oli kovettunut sodassa ja julkaisupolitiikassa. Tätä kuvasti, miten hän halusi ison talon uima-altaalla, jossa oli filippiiniläinen palvelusväki. Hän ei pitänyt arvossa liian kaavoihin kangistunutta ja järjestelmällistä etenemistä.

- Pidän siitä, että et alistu muottiin, jossa tavoitellaan yksinomaan mainetta. Michael sanoi. Michaelilla oli vahva tahto kontrolloida Gracea. Michael moitti tämän kirjallisia pyrkimyksiä ja taipumusta luoda uraa. Grace oli koriste Michaelille. Gracen käännyttäminen hänen puolisokseen aikanaan ei ollut helppo tehtävä. Mutta lopulta Grace antoi myöntävän vastauksen.

Heidän elämänsä jo Ranskassa oli nousujohteista, ja Gracelle teetätettiin laajasti pukuja ja koruja. Mutta toisaalta tässä luksuselämässä oli omat varjopuolensa. Molemmat jäivät kiinni runsaaseen juomiseen. Tilanne paheni vielä, kun pari muutti itärannikolle.

Kun kohtasin Gracen ensi kerran huvilalla, hän oli pukeutunut vapaa-ajan ja urheiluasun välimuotoon, joka oli sillä hetkellä suuressa muodissa. Se oli kokonaisuutena näyttävä. He olivat sisustaneet asunnon prämeästi. Tämän havaitsin, kun pistäydyin heidän luonaan. Gracen kutreilla oli lakki, joka oli kellomainen. Hänen paras ystävänsä oli Marcia, johon Grace oli tutustunut kauan sitten, jo nuoruuden vuosina oppilaitoksessa, jota he kävivät.

- Mistäpäin tulet? Marcia kysyi minulta, kun Michael oli kutsunut minut viettämään aikaa heidän kanssaan.

- Arvasit oikein. vastasin, kun olin vastannut kysymykseen, jonka Marcia esitti.

He kaikki hieman naurahtivat.

Huomasin, että Grace oli jo alusta lähtien ihastunut olemukseeni, kun en antanut arvojen hallita ajatteluani saati arvostelukykyäni. Grace jatkoikin innokkaasti rupattelua. Olin jotain täysin poikkeuksellista.

- Kun olet aiemmin analysoinut taidetta, niin miksi et tekisi artikkeleita Blacesta lehteesi? Grace esitti.

- En tiedä, hyväksyykö lehtemme artikkelia, joka koskee Blacea. Blace on oletettavasti liian erikoinen. vastasin.

- Voithan ehdottaa artikkelia... Grace jatkoi.

- En tiedä tohdinko, esittää kirjailijaa hieman vanhoilliseen lehteen, kun ajattelen omaa imagoani. esitin.

- Vai niin, mutta uskon että hänen tekstinsä ovat jonain päivänä sallittuja kaikissa uutistoimistoissa. Grace esitti ja jatkoi: - En usko sinua, sillä sen ajan henki, jota nyt elämme, heijastuu kaikkeen. Ajan henki heijastuu kaikkiin taiteen lajeihin, ajatteluun, muotiin ja maalaustaiteeseen.

Kun katsoin Gracen asukokonaisuutta, häntä oli todella vaikea sovittaa muuhun muottiin tai aikaan. Lyhyiden helmojen ja paljaiden olkapäiden luoma kokonaisuus historian kirjoilla ei kuitenkaan säkenöinyt kuin muutaman lyhyen hetken, ennen kuin historia muovasi ihmiskuntaa uuteen uskoon.

Gracen mielipiteisiin liittyi totuuspohjaa, sillä naiset alkoivat saada pikku hiljaa valtaa yhteiskunnassa niin että varmasti koittaisi aika, jolloin miesten tuottama kirjallisuus jäisi historiaan. Blace avasi osuvasti tasa-arvoa koskevia kysymyksiä. Michael totesikin, miten Blace uhrasi taitonsa ”vääränlaisen” kirjallisuuden kirjoittamiseen.

Kaikki henkilöt olivat täydellisiä ulospäin; heidän sisimpänsä oli täydellisen kaaoksen vallassa.

Kotipalvelijan käskettiin salaamaan pariskunnan riidat. Ne johtuivat Gracen kunnianhimoisista projekteista. Gracen lausahdus, jonka hän virkkoi tuona merkityksellisenä iltana Chalesissa, kuvaa heitä. Tämä oli Mr. Blacen kirjan ajatus *Vain vaikutelmat ovat tärkeitä!*

Se kuvasi Gracen ajatuksia, sillä vain hänen esiintymisensä julkisuudessa niin että hänestä jäi hyvä vaikutelma oli tärkeää, muulla ei ollut väliä. Se, mitä loisto peitti taakseen, oli kuitenkin olennaista.

Olin usein huomauttanut Michaelille, että maineen tavoittelu voi koitua kohtaloksi ja että parhain ratkaisu on kulkea kultaista keskitietä. Gracen mietelmä tuntui aluksi jokseenkin hienostuneelta, mutta myöhemmin katsoin olevani eri mieltä. Ei vain hetken lumousvoima anna oikeutta arvottaa ihmistä.

Grace ei olisi halunnut asettua perhe-elämään. Hänen ajatuksensa eivät soveltuneet senhetkiseen naisen asemaan. Tätä kuvasti, miten Michaelin ja Gracen kotona oli palvelusneito, joka teki askareet, ruuat sekä siivouksen, jotta Grace olisi pystynyt toteuttamaan harrastuksiaan ja mieltymyksiään. Pariskunnan erimielisyydet johtuivat, kun Gracella oli halua luoda uraa.

Michael oli ihastunut Gracen tyyliin, eikä hän ollut ainoa. Gracen vahva käytös sai Michaelin yhä uudelleen ihannoimaan Gracea. Michaelin muistiin heijastui kuva, miten Grace häikäisi katselijat, kun hän käytti korkeita kenkiä ja kaunista hattua. Michael näki, kun paikalliset seurasivat Gracea, kun tämä kulki leuka pystyssä. Se korosti korkeaa kaulaa, jonka ympärillä olivat helmet.

Molemmat olivat tutustuneet kulttuurielämään. Kun Michael toimi sotakirjeenvaihtajana, hän tutustui Graceen. He kohtasivat luonaalla Yhdysvalloissa, kun Gracen perhe aterioi täällä. Sodan loppuminen Ranskassa merkitsi muutosta. Michael oli liiaksi arvioinut, että itarannikko viehättäisi Gracea. He rakensivat alueelle talon. He ostivat laajan tontin, joka sijaitsi kaupungin laidalla.

Grace piti minusta, ja se sai Michaelinkin kiinnostumaan minusta. Michael ehdotti, että me kaikki neljä viettäisimme yhdessä aikaa Chalesissa. He halusivat toisinaan pitää hauskaa keskustassa, ja heidän kantapaikkansa oli Chales.

Sillä välin kun Marcia puuteroi itseään peilin edessä, me keskustelimme Michaelin kanssa, ja hän oli jo ottanut jo useamman drinkin. Michael katsoi kelloaan.

- Aikaa on vielä tovi, ennen kuin Chalesiin saapuisi enemmän väkeä alkuillasta. Michael tuumi ja puhui
- Grace halusi ehdottomasti Chalesiin, mutta minua ei kyseenäinen ilta ja kirjailija kiinnosta.

Sitten Michael piti tauon ja otti jälleen kulauksen lasistaan.

- Kirjailija on kuulemma Chalesissa syystä, että siellä esiintyy tänään merkittävä musikantti.

Lisäksi paljon taiteen ja kulttuurin vaikuttajia astuu tänä iltana Chalesiin. Michael sanoi.

- Mistä tiedät, että Blace on paikalla tuolloin? kysyin.

- Sain sen selville. Michael tokaisi.

Michael myönsi, että minusta tuli mieleen pikku hiljaa amerikkalainen, nousukaudella menestynyt uusrikas.

- Tule niin näytän sinulle jotakin. Michael sanoi. Huvilalta suuntasimme kohti sivussa olevaa rakennusta. Michael avasi oven ja hän esitteli minulle uusimpia hankintoja; autot olivat villinneet hänet täysin.

- Mitä pidät? Michael tuumi.

- Se on hieno! myönsin avoimesti.

Michael ja Grace ajoivat edellämme. Me etenimme vauhdikkasti niin että ohitimme lukemattomia muita. Kaahasimme pikkutiellä, joka johti laitakaupungin alueelta keskikaupunkiin.

Kun ajoimme ilta-auringon valossa, alkava ilta loi sähköttä kaikkiin neon- ja katuvaloihin sekä kyltteihin, kun ajoimme keskustaa kohti. Vaikutelma sai Marcian ja minun pitämään pienen hiljaisen hetken. Kun lähestyimme Chalesia, aloimme etsiä joukosta Michaelia ja Gracea.

Pian he molemmat vilkuttivat meille keskeltä parkkipaikkaa, ja me ajoimme heidän viereensä.

Chalesissa oli kokoontunut kaupungin kerma, mutta koskaan Chalesin ilmapiiristä ei tullut vanhoilista vaikutelmaa, vaan omintakeinen tunnelma ja tyyli, mikä suosi saavutuksia. Miljöö oli täynnä kauneutta, loistoa ja ylpeyttä, kun tilaan tungeksi ihmisiä mitä hienoimmissa kostyymeissaan ja koruissaan. Chalesin ilmapiiri oli luova, ja se vastusti joukkoa, esiintyi jäykissä virkapuvuissa. Chales olikin vastalause, ja se oli sangen uudenaikainen.

Michael antoi ovimiehelle maksun, ja me astuimme sisään Chalesin ovista. Astuimme maagisen maalauksen ohi, jota kukaan Chalesin kävijä ei voinut olla huomaamatta. Se huokui juhlatunnelmaa.

Minun pyydettiin toimimaan Marcian kavaljeerina. Grace esitteli minulle Marcian. Olin päättänyt lähteä Chalesiin Michaelin pyynnöstä.

Väkeä oli paljon, mikä johti meidät etsimään pöytäämme. Sitä oli vaikeaa löytää heti ruuhkassa. Me askelsimme tungoksessa ravintolan takaosassa olevalle baaritiskille, josta ei ollut ikkunaa vilkkaalle sivukadulle. Musikantti esitti saksofonin säestyksellä musiikkia, kun me astuimme tilaan.

Grace odotti erityisesti tilaisuutta, sillä Blace oli kirjailija, joka edusti hänen makuaan.

Chalesin oven yllä oleva maalaus kuvasi nuorta naista, jonka käsi lepäsi divaanin reunalla rennosti. Samalla klassisen kauniit kasvon piirteet toivat mieleen kreikkalaisen patsaan. Hänen henkilökuvastaan heijastui rannekello. Se oli ainoa piirre kuvassa muotokielen lisäksi, mikä liitti sen moderniin maailmaan.

Teos toivotti meidät maailmaan, jossa ei ollut rajoja. Kun astuimme Chalesiin, näin jälleen kerran maagisen maalauksen, jota kukaan ei voinut olla huomaamatta. Kun me olimme astuneet ovista Marcia sanoi, että olin kirjoittanut jotain uutta.

- Se liittyy meidän vaiheisiimme. Marcia paljasti. Tuolloin kirjoitukseni herätti heti kysymyksiä, etenkin Gracessa ja Michaelissa. Todellakin teksti, jota nyt laadin käsittelee heitä, joskin näkökulma on poikkeava senhetkiseen tilanteeseen nähden.

Tanssijoiden silmien säihke muistuu yhä mieleeni; ne säkenöivät, lumosivat ja valaisivat tilan. Heleät hymyn värit ja valkoinen iho sekä sirot, pitkät jäsenetkään eivät jääneet vaille huomiota. Grace seisoi tanssilattian reunalla ja katseli Chalesin huumaa kaikessa kauneudessaan kuin valokuvassa, jota nyt katson. Kuva Gracesta heijastuu vuosien jälkeen eteeni. Se ei muutu; kuvaelmaan ei pysty aika tai vuodet.

Gracen upea leninki ja tyylitelty kampauss herättivät huomiota. Hän oli upea kokonaisuus, ja hän tuntui suorastaan sulautuvan Chalesin tilaan. Gracessa oli säväys hiljaista ja määrätietoista vakavuutta. Ajatus vain vahvistui, kun keskusteli hänen kanssaan pidempään. Hän syvässä hiljaisuudessa poltti Pall Mall -savukkeita, joiden tuoksu tuntuu leijuvan edessäni. Gracen kanssa saattoi väitellä henkeivistä asioista.

Marcia taas oli matkustellut paljon. Muistan, miten hän kohtasi tuona iltana sähköisessä ilmapöytäseurueesta baaritiskille. Marcia oli Gracen paras ystävä, heissä oli paljon samaa.

Muistan, miten näin kadetin kohtaamisen Chalesissa. Kun kadetti lähestyi Marciaa ja tervehti tätä, Marcia ei nostanutkaan katsettaan kadettia kohti, vaikka mies tervehti kohteliaasti. Marcian katse keskittyi vain muuhun huvinpitoon.

Marcian puku oli usein mustavalkoinen; se oli sekoitus puhtautta ja pakanallista. Kun Marcia hymyili minulle ystävällisesti niin että se tuntui valaisevan tilan. Se oli ainoa tunne, mitä jäin vuosien saatossa kaipaamaan.

Grace oli täynnä loputonta luovuutta. Gracen repliikeissä oli sävyjä, joilla ohjattiin muinoin palvelusväkeä. Grace pystyi peittämään tunteensa, kun hän esiintyi, vaikka hän oli pohjimmiltaan todella pinnallinen ja sangen temperamenttinen.

Kun Michael tapasi Gracen, hän asui yksin, ja hänen suhteensa oli hiljattain kariutunut yhdysvaltalaisen sotilaan kanssa. He olivat jo lähellä astua avioliiton satamaan. Grace ei tosin jäänyt suremaan eroa. Päinvastoin. Hänessä oli tietynlaista lujuuutta, vahvuutta ja kylmyyttä kestää iskut. Mietin, mahtoiko Grace koskaan rakastaa sotilasta. Kuulin, että eroon oli johtanut upseerin epävarmat mahdollisuudet solmia avioliittoa, mikä johtui hänen taloudellisesta tilanteesta.

Michaelista jäi vaikutelma henkilöstä, joka oli tarkka ja täsmällinen maailman havainnoija. Michael halusi heidän ottavan vihdoin yhteisiä askelia avioliitossa. Se oli hänen toiveensa. Nyt perimmäiset syyt Chalesiin kohdistuvassa mielenkiinnossa olivat muut seikat kuin huvittelu.

Tilaisuus kiinnosti Gracea, sillä läsnä oli eriskummallinen Blace. Hän oli moderni kirjailija, joka oli keksinyt itselleen taiteilijanimen Blace. Se, mistä nimi oli saanut alkunsa, ei ollut selvää meille kenellekään. Grace halusi tavata miehen, sillä Grace oli lukenut uusimman teoksen, joka oli Blacen käsialaa. Hän oli lukenut miehen värikkäistä kuvioista uusimmasta lehdestä, Gracen ostamasta Vanity Fairista.

Blacen pöytä oli keskelä ravintolaa niin että siitä saattoi suoraan nähdä esiintyjän korokkeelle, jossa moderneja säveliä soitettiin. Blace olikin nimensä veroinen vitsaus senhetkiselälle kirjallisuudelle. Se oli myös tyylillisesti vitsaus Michaelin tyyppiselle kirjailijalle. Blight halusi murtaa ja rikkoa kirjallisuuden kehitystä.

- Mielestäni nimi on kauhea, ja se edustaa suorastaan huonoa makua. Hänen oikeaa nimeään en tiedä, eikä se minua rehellisesti kiinnostanutkaan sen enempää kuin Blacen kirjoitukset, joista tutustuin vain Lukijasta-tekstiin. Kahlasin sen läpi, kun Grace suositteli sitä. Michael totesi.

Ilmassa oli jo pitkään ollut sähköinen ja odottava tunnelma. Mitään suunnitelmaa illan kulusta ei oltu laadittu.

Aikakauslehti, jonka Grace osti, ikään kuin ohjasi meidät Chalesiin. Vanity Fairissa oli laaja artikkeli Blacesta. Gracen närkästy, kun Michael hämmästy, miten tasokas lehti oli ottanut Blacen haastatteluun. Michael kuunteli Gracen puhetta ja kuiskauksia, miten merkillistä Blightia pidettiin outona hahmona Yhdysvalloissa. Hänestä laaditut artikkelit herättivät kiivaita debatteja.

- Mitä ajattelet Blightistä? Grace kysyi minulta.

- Kirjallisuus ja taide ovat suuntaviivoiltaan monimutkaisia, jos puhutaan henkilökohtaisesta mausta. Jos puhumme Blacesta, niin hänen modernin taiteensa tarkoitus on luoda jotain, mihin kukaan ei ole aiemmin pystynyt. Jotkut sen sijaan uskovat omaan aikaansa; toisaalta jotkut kunnioittavat vanhoja perinteitä. Mutta se että pystyy elämään samaan aikaan kaikkien arvojen kanssa on oleellista. Samoin tärkeää on saada äänensä kuuluviin kustannusmahdollisuuksissa. Tärkeää on, että tuntee kirjallisuuden lajit. Blacen taide kuuluu epäilemättä ensimmäiseen kategoriaan. vastasin.

Chalesissa tungeksi väkeä tuona iltana, kun ihmiset keskustelivat ja ostivat drinkkejä.

- Muistan, miten Blace kehaisi kansikuvassa suuntaa, jota oli työstetty maailman sodan jälkeisinä vuosina. Grace totesi.

Grace kahlasi poikkeuksellista romaanitaidetta. Usein Gracella oli tapana keskustella lukemastaan kirjallisuudesta. Grace halusi muodostaa mielipiteen Blacesta henkilönä.

- Hohdokaas kirjailija on mielestäni pikemminkin kokeilija kuin vankka, vanhan koulukunnan edustaja. Olen huomannut, miten kirjoitus nostaa esiin henkilökuvauksia, jotka eivät edustaneet vanhaa tyyliä. Se avaa eurooppalaisperäisten naisten näkökulmia. Grace kertoi.

Hetken päästä Grace näki kirjailijan hädin tuskin väkijoukon takaa. Michaelin mustasukkaisuus oli turhaa. Hän oli Gracen mielestä kaikkea muuta kuin komea.

Blace oli muutenkin sangen omintakeinen, vaikeasti lähestyttävä henkilö luonnossa. Kuten todettua, häntä ei ulkonäöstä juurikaan erottanut kadulla taitelijaksi. Hänen uudenlaiset, iskevät

romaanikuvauksensa olivat tehneet vaikutuksen tiettyihin julkaisijoihin, jotka repivät Blacen tekstit käsiinsä. Blace ei usein halunnutkaan esiintyä julkisuudessa. Yksinomaan tekstit olivatkin tehneet Graceenkin vaikutuksen.

”Lukijasta” oli ajan mielikuvien vastainen ja teki poikkeuksen henkilöhahmojen tutkimiseen liittyvissä säännöissä sekä modernin elämän muotoilussa. Taideteoksessa ei suosittu bulevardien kuvausta tai suosittuja huvittelupaikkoja.

Sen sijaan Blace oli kuvannut nuorta naista lukemassa uusia taiteen virtauksia huoneessa. Blace kertoi työstä, ja teksti keskittyi moderniin opukseen ja miljööseen, joka ympäröi tyttöä. Teos oli sanailtu sängen suoraviivaisin kuvakielin. Kuvaituna oli maisemia ja kukkia. Teoksesta huokui modernismi, jota oli ennakoitu. Henkilökavalkadi vapautui valoisissa muotoiluissa. Nuori nainen, joka oli kuvattu, kantoi yllään pitkää, linjakasta ja koristeltua hamekangasta. Sävyt olivat laajalla skaalalla moniulotteisia.

Siinä oli vaikutteita uudesta taiteesta. Se taidokkain ottein mainitsi kukkakoreista, jotka olivat pöydällä. Kirjassa oli pakko kiinnittää ensin silmäys struktuuriin ja vasta sitten siirtää katse yksityiskohtiin. Kukat, joita oli elävöitetty, kattoivat lukuisia lehtiä. Viherkasvit olivat yksinomaan punaisia. Loisto teki vaikutuksen. Itse asiassa kuvaus edusti Gracen arvoja, joita hän halusi elämäänsä. Se kuvasti toiminnallista naisen roolia yhteiskunnan aktiivisena toimijana.

”Lukijasta” kattoi vain yhden huoneen ja lukijan. Interiööriä oli sanailtu niin että seinillä oli kuvioidut tapetit; kankaille oli sijoitettu ornamentteja. Ratkaisu toi omintakeisen tunnelman. Tarkoin täsmennettynä oli aniliininpunainen sohvakalusto. Ikkunoiden eteen tulvi valo. Taideteoksessa saattoi nähdä yhtä kevyttä tunnelmaa kuin heleissä pastellin sävyissä maalaustaiteessa, jota värimaailma ei kuitenkaan suosinut sillä hetkellä suosinut. Miljöön henki Monet’n vaikutteita. Huoneesta avautuivat puutarhaan vievät, kaksiosaiset ovet, joihin oli kirjailtu kauniita ja kiinalaisen taiteen tyyliä lintujen kuvia. Lukemassa-teoksen kansilehti oli vastoin vahvaa, kirjahyllyssä komeilevaa kultareunaista klassikkoa. Se oli värikäs ja täynnä abstrakteja figureja.

Tiesin, että Grace ei uskonut, että maailma oli sodan jälkeen sama kuin aiemmin. Mutta Michael oli yhä ajatuksissaan sodan loppumisen vuosissa. Ajassa, josta oli jo kulunut tovi.

- Kaikki, mitä näimme, vanha kauneus on kadonnut. Haluan pysytellä tästä huolimatta

Chalesissa kanssanne. Grace paljasti muutaman drinkin jälkeen.

Michael oli hetken hiljaa.

- Käytännössä elämämme on vakaampaa kuin ajat, jotka vietimme sodan jaloissa. Michael vastasi.

- Käytännössä... Grace jatkoi haikeasti... - Meidän elämässämme oli päämääriä. Me yritimme parhaamme mukaan ponnistella kohti uraa, mutta nyt tavoitteet on saavutettu, näköpiirissämme ei ole enää... ja Grace katkaisi puheensa.

- Olemme saaneet kaiken, mitä voit toivoa. Michael tilitti.

- Se olisi ihanaa, se kuulostaa kauniilta, mutta en pysty uskomaan siihen unelmaasi. Grace vastasi epäuskoisesti.

Äkkiä Blacen romanttinen teos, jota Grace ihaili, herätti Michaelin aatteet uudelleen.

Silottelematon kauneus oli todellista, mutta kirja kertoi elämän rakentamisesta. Siitä kun kaikkea ei ole viimeistelty, kun osat ovat keskeneräisiä kappaleita, joista muodostuu kokonaisuus. Tulos, joka ei ole vielä selkeä niin että loppu jää avoimeksi.

Hetken aikaa kaikista muista tuntui, että ajattelin samaa kuin Michael oli pohtinut Blacen teoksesta.

- E halua enää muistella Blightin julkaisua. Minua ei kiinnosta enää viettää iltaa Chalesissa.

Michael jatkoi terävästi, mikä ei ollut Michaelin tyylistä.

Kun keskustelimme, niin Michael painotti viimeistä repliikkiään voimakkaalla äänenpainolla.

Huomasimme, että muut pöytäseurueet olivat huomanneet riitamme ja kiinnittivät huomiota pöytäämme. Tämä sai Michaelin rauhoittumaan.

Grace istui nyt hetken hiljaa, ja hän katseli tanssilattiaa ilman että hänen katseensa olisi kiinnittynyt Michaeliin. Hän oli mietelmissään. Michael ajatteli Gracen tunnustusta. Michael ajatteli, että Grace oli kunnianhimosaan poikkeuksellinen, eikä hän pitänyt elämästä pysähtyneenä.

Grace ei halunnut jumittua luokkaan, jossa vain tavattiin ystäviä, lounastettiin ja käytiin ulkona. Grace halusi jatkaa vaihteita ilman asettumista aloilleen. Gracella oli tarve edetä; taipumus koetella rajoja. Gracen lahjat tukahdutettiin, kun Michael asetti normeja ja rajoja niin että taidot eivät koskaan päässeet puhkeamaan kukkaan.

Michael ei tukenut Graceta, sillä hän uhmasi aikaa.

- Ennen ajattelin, että haluan vihille, mutta en enää. Grace esitti.

Chales oli tuona iltana täynnä vain uraputkeen tähtääviä pintaliittäjiä. Musiikki soi kovalla tempolla. Michael oli ottanut jo useamman drinkin.

En ollut ottanut illan aikana kuin pari drinkkiä, vaikka Michael oli kehottanut. Katsoin, että halusin säilyttää oman arvostelukykyni. Katsoin, että he olivat humaltuneet liiaksi. Tanssit jatkuivat, ja ihmiset ottivat askelia musiikin tahdissa.

- Miksi haluat sammuttaa luovuuteni? Grace keskeytti. Tuolloin Michael rauhoitteli häntä omaan tyyliinsä.

He riitelivät kiivaasti Blacen tuotannosta. Blace oli heidän kiistansa kohde, mutta todellisuudessa heidän sisintään raastoivat muut syyt kuin Blace.

Pian Marcia asteli eteeni. Hän pyysi Chalesista lähtiessämme, että poikkeaisimme hänen ja Michaelin luokse.

- Ilta on vasta nuori! hän sanoi merkityksellisellä äänenpainollaan.

En vastannut heti Marcialle. Mietin hetken, mitä sanoisin, mutta Marcia katsoi minuun.

- Mikä sinun on? Marcia kysyi.

En vastannut mitään. Sitten kieltäydyin kohteliaasti. Mutta katsoin pitkään edessäni juhlivaa humaltunutta joukkoa tanssilattialla.

- Sinua on toisinaan vaikea tulkita, vaikka olemme aina melko vähäpätöisin sanoin ja elein ilmaisseet ajatuksiamme toisillemme. Marcia totesi ja jatkoi – Miksi?

- Chales on kuin rakennelma, joka tuo esiin petolliset kulissit, jotka voivat kaatua hetkenä minä hyvänsä. vastasin ja jatkoin: - Nuo kulissit ovat yllä jatkuvasti Chalesin ja lehtitalon kohdalla. Kaikki yrittävät vaikuttaa ihmisiin niin että luodaan tekstiä, jonka tulisi lyödä itsensä läpi. Olen kypsytynyt

kamppailuun. Luon vain tekstiä, jossa pyritään tuomaan vain parhaimpia puolia, joka on minun maailmankuvani mukainen. Odotin liikaa työltäni.

Niinpä he lähtivät Chalesista ilman minua. Näin viimeisen kerran Gracen tuona iltana, kun olin jättämässä Chalesin, jolloin Grace oli itkenyt, mutta hän yritti peittää sen minulta. Hän oli riidellyt Michaelin kanssa. Mutta hän tuttuun tapansa esiintyi julkisesti valheellisesti niin että hän peitti ongelmansa Michaelin kanssa.

Kyseisen illan ja aamun välisenä yönä katsoin itseäni peilistä. Pesin kasvojani vedellä. Ajattelin, että en haluaisi jatkaa seurassa. Katsoin olemustani. Tajusin äkkiä, että heidän maailmansa ei ole kovin kaksinen. Kun mietin hienojen mielikuvien takana vaalivaa petollisuutta, halusin ulos tilanteesta. Tajusin antaa arvoa asenteilleni ja ajatuksilleni, jotka alun perin ohjasivat toimintaani. En halunnut joutua julkaisupolitiikassa täydelliseksi kehäraakiksi, minkä näin Michaelille pikku hiljaa tapahtuvan.

Olin saanut tarpeekseni Chalesin ilmapiiristä, teeskenteleväisyydestä ja rahan vallasta. Ihmiset, joiden parissa tunsin aiemmin viihtyvänä, saivat minut lähes sekoitettua ja viekkoiteltua vaarallisiin kuvioihin. Olin saanut tarpeekseni Chalesista ja sen vallitsevista arvoista. Chales sai minut voimaan pahoin.

Seuraavana päivänä ilmoitin konttorin johtajalle, että jätän työni. Hän hämmästyí, mutta kirjoitti minulle hyvät suositukset. Näin luovuin maineesta ja kunniaista.

Kun puhuin Billille, että lopetan, hän ei voinut uskoa, mitä sanoin.

- Luovutko todellakin työstäsi, sinusta tulisi lahjakas kirjoittaja. Bill esitti.

Katsoin vielä viimeisen kerran työpöytäni, käänsin sen jälkeen nurin niskoin ensimmäisen valokuvani minusta ja merkittävästä taiteilijasta. En halunnut pakata niitä laukkuuni.

Minulla oli töitä jäljellä enää kaksi viikkoa, ja ne vietin tiiviisti ilman Chalesia. Kieltäydyin aina verukkeella, kun kollegani Bill kutsui minut Chalesiin. Matkustin takaisin länteen ja mietin tapahtumien ketjua. Ymmärsin jättää kaiken taakseni. Näin päätin viimeisen illan taiteilijaelämässä, jonka muistoja halusin avata.

Käsitin jotain ihmisen sisimmästä, elämän petollisuudesta ja hauraudesta. Miten ihminen saattoi uhrata elämänsä, kun hän jää kiinni liaksi hektiseen politiikkaan ja maineen etsintään.

Kukaan heistä kolmesta ei soittanut minulle tai kysellyt perääni. He elivät Chalesin huumassa niin kauan kuin se oli mahdollista. Sen sijaan Bill yritti usein soittaa minulle ja ottaa yhteyttä minuun, mutta suljin aina luurin. Heitin lähetetyt kirjeet aina roskakoriin niin että en lukenut niitä.

Halusin sulkea tietoisuuteni ulkopuolelle koko Chalesin maailman. En halunnut kuulla mitään aiheesta. Mutta nyt vuosikymmeniä myöhemmin, päätin matkallani poiketa reitiltäni, jotta näkisin Chalesin. Huomasin, miten Chales oli jo ideana jäänyt historiaan. Samoin lehtitalo art deco -henkisen rakennuksen yläkerrassa oli muuttanut. Sama talo, jonka ikkunoista katselin Chalesiin työpöytäni ääreltä. Lehtitalon korkean rakennuksen viereen oli rakennettu uusia taloja. Näin Chalesin rakennus oli jäänyt uusien rakennusten puristukseen niin että se ainoastaan odotti, koska sen paikalle rakennettaisiin uutta.

Kävin matkallani korttelissa, jossa Chales aikoinaan sijaitsi. Kaupunki ei ollut enää sama; koko mennyt aika oli kadotettu. Rakennus oli autio ja tyhjä. Se oli päästetty pahasti rapistumaan. Ajan henki, jonka kohtasin Chalesissa oli muuttunut ja jäänyt historiaan. Kaupunki ei ollut enää sama. Chales eli vain ihmisten muistikuvissa.

Näin, kun vanha mies lakaisi katua. Päätin kysyä, muistiko hän paikallisen ravintolan. Mies tokaisi, että tila tyhjennettiin Wall Streetin suuren pörssiromahduksen jälkeen. Tuolloin paikka ajautui konkurssiin. Päätin vielä kysyä kadunlakaisijalta, että muistiko hän kaikkien rakastaman Michael Connorsin ystävineen Chalesista. Tuolloin mies siirsi luutansa hetkeksi sivuun ja katsoi minua, ja hän sanoi lopulta muistavansa. Hän kertoi, miten Michael kirjoitti Chalesin vuosinaan vain yhden laajan tekstin, tosin se jäi keskeneräiseksi raakileeksi, mutta kuulemani mukaan kriitikot olivat todenneet tekstistä, että se olisi ollut käsikirjoituksena todella hyvä, jos se olisi valmistunut.

Sen enempää en asioista halunnutkaan tietää. En heidän vaiheistaan tai syistäkään siihen, miksi hän ei saanut tekstiään valmiiksi. Tästä huolimatta pystyin kuin maalaamaan eteeni elävän kuvan Michaelista julkaisupolitiikan rattaissa, josta hän ei halunnut hypätä pois, ennen kuin oli liian

myöhäistä. Näin edessäni kuvan Michaelista vihkoineen yhä kiihtyvässä kirjoitustahdissa, jotta hän saisi nimensä julkisuuteen. Samalla kuvittelin hänet humaltuneena ravintolassa laajassa joukossa, jossa istui kirjoittajan uraan tähtäviä persoonia.

Michael ei kirjoittanut koskaan omaa ideaansa, vaan hänen tekstinsä sopi aina juuri julkaisukanaviin lähetettäväksi. Kerran kun katsoin erästä novellia, joka oli täysin muuteltu niin että se soveltui lehdessä julkaistavaksi. Henkilökohtaisesti sanoin hänelle, että vastustin itse ajatusta.

Edelleen muistan, miten jo palattuani länteen kävelin kerran lehtikioskille, jossa nuori poika kaupitteli sanomalehteä. Näin artikkelin, joka kertoi, miten työpaikkani, lehtitalo oli ajautunut taloudellisiin vaikeuksiin. Luin, miten lehtitalon avulla itsensä yläluokkaan rikastunut johtaja menetti kaiken, mitä hän omisti. Tuolloin nostin katseeni lehdestä ja mietin mielessäni, että tein aikanaan tietämättäni oikean ratkaisun. Olin viimein saavuttanut onnekkaan tilan, jotta saatoin palata takaisin Chalesin aikaan - ilman suurempia tunnon tuskia.

Olen tullut tulokseen, että jokaisella paikalla, kaupungilla tai maamerkillä on oma aikansa ilmapiiri. Muistot säilyvät vain ihmisten muistissa ja muistoissa. Se, joka on tämän paikan ilmapiirin, hengen kerran tavoittanut voi katsoa eläneensä ajan mukana.

Rapistunut nimikyltti edusti Chalesin nykyistä imagoa, joka poikkesi mitä suurimmin pytingin aiemmasta juhlavuudesta. Chales oli täynnä epäkohtia. Mutta vain harva jätti paikan omasta tahdostaan. Totean, että vaikka olen kirjoittanut jo useamman lehtisen Chalesista, paikka on edelleen nimenä yhtä suuri arvoitus.

Kun olin poistumassa matkaltani, lähdin kävelemään kohti rautatieasemaa ja vilkaisin viimeisen kerran taakseni kohti tuota kirottua korttelia, joka oli päästetty rapistumaan.

Kun jätin Chalesin taakseni piirtyi yhä tarkemmin eteeni maalaus Chalesin aulassa, joka kuvasi vaikeasti tavoitettavissa olevaa kaunotarta ja ikään kuin hän olisi vielä rautatieasemalla sumun ja usvan keskeltä finissä kostyymissään yrittänyt kurkottaa kättään kohti minua. Mutta kuvaelma eteentyy, kun juna lähti liikkeelle. Tuolloin hänen eteenpäin kurotettu kätensä liike muuttui hyvästelyksi. Hän vilkutti

minulle. Utuinen hahmo halusi toivottaa minulle jäähyväiset ja hyvää matkaa kohti uutta, tulevaa. En ole itsekään varma, mitä näin rautatieaseman illassa. Sekoitin hahmon sumun keskellä vain muuhun väkijoukkoon. Kun vielä istuin junassa paluumatkalla, katselin maisemaa ja mietin yhä kaikkea, mikä tapahtui tuon värikkään kesän aikana.